

Més de mig any de la televisió pública europea d'informació

Euronews, camí de pioners

La CNN a l'europea va néixer, no sense entrebancs, amb l'Acta Única, l'1 de gener de 1993. Pilar d'un periodisme europeu inèdit fins ara, aquesta televisió s'afanya a emetre en una sisena llengua després de l'alemany, l'anglès, el castellà, el francès i l'italià.

Euronews no és tan sols aquest breu espai de notícies internacionals que ens ofereix La 2 al llarg del dia. Es tracta d'un autèntic canal internacional amb el qual connecta TVE en directe. Aquesta cadena de televisió, erigida al si de la Unió Europea de Radiodifusió (UER), organisme que reagrupa les televisions públiques del vell continent, neix set anys després del fracàs d'un altre intent de televisió pública per satèl·lit, Europa TV, que va ensorrar-se per manca de diners.

Euronews, inaugurada l'1 de gener de 1993, emet simultàniament en cinc llengües (alemany, anglès, castellà, francès i italià) des dels estudis d'Ecully (Lió). 20 hores d'informació ininterrompuda combinen un telenotícies de 12 minuts reactualitzat cada mitja hora, amb magasins temàtics de quinze minuts cadascun. Euronews no té producció pròpia. Es defineix com una

televisió de post-producció que utilitza gratuïtament el banc d'imatges de la UER (que aplega més de cent membres després de l'entrada de les televisions públiques dels països de l'est), a més d'agències audiovisuals com WTN o Reuter TV. Malgrat que l'interès per un canal europeu va créixer al so de les bombes de la guerra

del Golf que van popularitzar la CNN, Euronews no té un presentador estrella com la cadena de Ted Turner. Ni tan sols té una cara que expliqui les notícies. Tot són imatges amb veu en *off*. Només així es pot enviar una mateixa imatge amb cinc pistes de so diferents a través del satèl·lit Eutelsat II F1. És a la vegada, la principal alternativa a la CNN i el nucli fundador d'un periodisme paneuropeu inexistent fins avui.

NI ALEMANYS
NI BRITÀNICS

Euronews ha estat posada en òrbita per onze televisions públiques: France 2, France 3, RAI, RTVE, Télé-Monte-Carlo, RTBF belga, ERT grega, ERTU d'Egipte, YLE finlandesa, RTP portuguesa i CYBC de Xipre. La SSR suïssa s'hi afegia a l'abril, i les televisions públiques d'Algèria (ENTV) i de Tunísia (ERTT),

Euronews ofereix 20 hores ininterrompudes d'informació.

M. BESSAC

al juliol. Així, doncs, tan sols sis dels dotze membres actuals pertanyen a la CE. Dues absències significatives han marcat la creació d'Euronews: ni la Gran Bretanya ni Alemanya no participen en l'accionariat, si bé forneixen material a la cadena. La BBC no va voler participar-hi des del principi, implicada com estava a posar en marxa el seu propi model de televisió d'informació contínua, el World News Service. El cas de les dues televisions alemanyes, ARD i ZDF, és més simptomàtic: compromeses en el projecte des del primer estudi del projecte, l'any 1988,

L'espanyol Javier de Juan-Aracil és el número dos de la cadena europea.

se'n van retirar un cop assignada la seu de la cadena. Munic havia perdut davant Lió (recordem que València havia estat una de les sis candidates finalistes, també). Ara, la raó oficial de la renúncia alemanya va ser de caràcter jurídic. Els 16 *länder* havien d'aprovar un per un la participació de la televisió alemanya en un projecte internacional, després d'haver-ho fet ja amb Arte, la cadena cultural franco-alemanya. Només dos *länder* van votar-hi a favor. No obstant això, la col·laboració d'Euronews amb ARD i ZDF és òptima i sembla possible, a llarg termini, la reincorporació dels alemanys al canal europeu.

INVENTAR LA TELEVISIÓ EUROPEA

Ara fa un any, un anunci als principals rotatius europeus demanava: "Us agradaria inventar la nova televisió europea?" Anna Bosch, l'única redactora catalana al canal públic europeu, era una de les onze mil candidatures que es van presentar al projecte. Després de Barcelona i Madrid, ara treballa a Lió, procedent de la TVE.

Una sisena llengua

El director general adjunt d'Euronews, Javier de Juan-Aracil, ens explica que la seva televisió té un codi deontològic que manifesta un respecte absolut per a tot tipus d'idees polítiques, religions, cultures i costums. Ell mateix es felicita de no tenir una línia editorial.

—*Tanmateix, Massimo Fichera ha repetit en diverses ocasions que l'objectiu d'Euronews és la integració europea...*

—Però això no és una línia editorial. És que som favorables a la creació d'una Europa unida. Actuem, en tot cas, com a factor integrador i no com a factor desintegrador. Però no prenem partit ni fem campanya.

—*Què hi predomina: la visió de l'Europa dels pobles o la dels estats?*

—No entrem en el matís nació-regió. No som bel·ligerants perquè no podem ser-ho.

—*Quina serà la sisena llengua d'Euronews?*

—En principi ha de ser l'àrab, que s'hi incorporaria cap a final d'any. Això és subvencionat dins el marc de la política comunitària del mediterrani. Però els països àrabs tenen una manera de treballar molt lenta, i el projecte avança a poc a poc.

De totes maneres, tenim la possibilitat, sense fer gaires canvis a nivell tècnic, d'augmentar fins a una setena o vuitena llengua. Ara bé, amb la tecnologia actual, ja hauríem de posar un altre satèl·lit en òrbita a partir de la novena.

—*Es podria arribar a emetre en català o en basc, com s'ha especulat?*

—Estem estudiant el neerlandès i el rus. Peticions, però, n'hi ha hagut des dels grecs fins als portuguesos, passant pels polonesos. Evidentment, qualsevol d'aquestes llengües té prioritat davant una de regional.

—*La decisió d'abraçar el Magrib ha estat perquè faltaven el suport anglès i alemany?*

—No. La UER té una zona de cobertura que comprèn l'Europa continental i la conca mediterrània. És a dir, que membres de la UER ho són tant Egipte, com el Marroc, Itàlia o França. I l'únic satèl·lit que ens dona la cobertura de la UER és l'Eutelsat, i no pas l'Astra, que és el més utilitzat.

I. A.

Pedro González, un dels redactors en cap, havia treballat 25 anys a la televisió espanyola. Al seu despatx té tres pantalles de televisió funcionant: Euronews en castellà, CNN i TVE Internacional. Ell ens puntualitza que "el procediment de contractació ha estat absolutament independent de les televisions que formen Euronews. Tan sols el president, els dos directors generals adjunts i el secretari general han estat designats pel consell d'administració". Un italià, un espanyol, un suís i un francès ocupen aquests càrrecs. El president, Massimo Fichera, és antic director de la Rai 2. El número dos és l'espanyol Javier de Juan-Aracil, antic director general adjunt de TVE i cap de la missió d'experts de la UER que va estudiar la viabilitat del projecte Euronews.

A la sala de redacció hi ha constantment una quinzena de persones. Un grup es dedica a l'informatiu (cinc redactors, un per cada llengua, un cap de redacció i un d'edició) i un altre als magasins. Cristina Martínez, una redactora madrilenya que havia fet un programa de música a TVE, prepara una notícia d'índole econòmica per al butlletí de les 14 h. Consulta un dubte a la seva companya gallega, Beatriz Beiras. Finalment és Michael Unger qui aporta la solució, un redactor alemany que treballava a Radio France Internacional. A la tertúlia espontània del canvi de torn, a les 15 h, al qual s'ha d'incorporar l'Anna, s'hi afegeix Ruben Rosello, un suís italià que havia estudiat a Barcelona i que es defensa prou bé en català. És un *free-lance* i no té contracte fix com els altres. És un dels cinc o sis *pigistes* amb contracte temporal que completa l'equip de 40 periodistes que conforma la redacció multilingüe d'Euronews.

DRÀSTICA RETALLADA PRESSUPOSTÀRIA

Un dels principals problemes de la cadena ha estat la important reducció del pressupost per al 1993, que ha obligat a arrencar amb 90 persones i no pas amb les 170 inicialment previstes. Un 55% dels diners vénen en forma de material facilitat pels membres de la UER, un 25% de la publicitat i l'esponsorització, i el 20% restant de subvencions.

D'una banda, la publicitat no hi entrava fins al mes d'abril, i encara molt tímida. L'agència que s'havia compromès a buscar publicitat, IP (filial del grup francès Havas), va abandonar Euronews a dos mesos del dia D, amb què originà una pèrdua de beneficis, calculada en més de

El tractament de les notícies és fet des d'una perspectiva europea, a diferència del que fa la CNN, principal competidora d'Euronews.

HABA GIL

2 milions d'ecus. IP estava, de fet, relacionada indirectament amb la CNN. Un client de l'agència, la Companyia Luxemburguesa de Telecomunicacions, havia de participar en la CNN Deutschland, filial alemanya que finalment no es va posar ni en funcionament. És l'actuació d'IP un cas flagrant de competència deslleial o més aviat un *bluf* a fi de no participar en un projecte tan insegur com la unió europea? Per Massimo Fichera, que ha portat l'afer als tribunals, es tracta d'un temptativa real de matar Euronews en profit de la CNN. Actualment, un consorci de les agències publicitàries de France 2, France 3, la RAI, RTVE i la RTBF belga comercialitza l'espai publicitari d'Euronews a través d'Elbi Italia.

D'altra banda, la CE va rebaixar la seva aportació econòmica espectacularment. Al 1992 ja havia estat de poc més de 3 milions d'ecus, però per al 1993 va passar dels 5 milions d'ecus previstos a 2,2 milions. Aquests diners perillaven, a més, si les emissions no començaven l'1 de gener, data carregada de simbologia. D'aquí van venir les presses i les improvisacions dels tres primers mesos. Només es van poder fer tres programes pilot abans de la inauguració. Pedro González confessa que van començar fent proves en directe. Quan van arribar els periodistes, al mes de desembre, encara no hi havia instal·lats tots els equips. Durant tot el primer mes va haver-hi molts problemes tècnics per falta de rodatge. Fins i tot fou públicament criticat el retard amb què es va informar del primer raid nord-americà sobre Bagdad, als últims dies de l'administració Bush. González es defensa: "Lògicament, vam reaccionar mitja hora més tard. Però per nosaltres era prioritària la reacció de

Rússia, que va manifestar obertament la seva oposició a l'atac aeri. I vam obrir l'informatiu amb aquesta notícia. La CNN va tardar 8 hores a donar la reacció russa. Entenem que això és donar una visió europea de l'esdeveniment, i no fer la propaganda o ser l'altaveu de determinades coses".

CAP A UN PERIODISME PANEUROPEU

Un dels principals problemes d'Euronews és la lenta renovació de les informacions dels butlletins. A cada edició només es pot canviar o modificar una notícia, perquè només hi ha un periodista per a redactar i mesclar la informació en trenta minuts (en realitat són cinc, però cadascun en la seva llengua). Rotativament, un dels cinc periodistes ha d'anar a muntar les imatges, i amb això encara li queda menys temps. De vegades, quan algú va atrafegat, tradueix la informació d'un company. Però, en principi, cada redactor escriu una versió pròpia de l'esdeveniment, a fi d'adequar-lo a les peculiaritats específiques de l'àrea geogràfica per a la qual redacta. "Una manifestació de pescadors britànics al mercat central de París no és tractada de la mateixa manera pels anglesos, que posaran l'accent en la desgràcia dels seus pescadors, o pels francesos, evidentment, ni pels espanyols, que seran més neutres", explica Pedro González.

Posar en comú cinc periodistes de nacionalitats diferents enriqueix i neutralitza les possibles orientacions parcials d'un esdeveniment. Aquesta és l'autèntica revolució d'Euronews: la de posar els fonaments d'una tradició periodística paneuropea, basada no pas en el bilingüisme sinó en el poliglòtisme. Encara que pugui semblar el contrari, la dinàmica de *The European*, el setmanari que Robert Maxwell va llançar al 1990, és diferent de la d'Euronews. Són dues maneres de crear el marc comunicatiu europeu. L'edició del diari és en anglès, fet que en

condiciona l'audiència (els 20 estats on pot ser captat el senyal d'Euronews —per cable, satèl·lit o per connexió via hertziana—, el reben en la seva llengua o en la de l'àrea d'influència on estan). Però, no ens enganyem. La vertadera competència no és *The European* sinó la CNN. La cadena nord-americana treballa les informacions en viu gràcies als seus 1.800 contractats i a

un mercat publicitari assentat a Europa des del 1985. Evidentment, el repte d'Euronews pel que fa a l'actualitat immediata ha d'anar més enllà d'un telenotícies que renova dues informacions cada hora. La voluntat política d'engegar tan ràpidament una cadena d'informació *non-stop* ha posat en evidència les limitacions d'un projecte pioner del periodisme europeu.

Ignasi Abad

L'italià Massimo Fichera és el president d'Euronews.

FURONEWS